

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia2026 r.

w sprawie określenia Programu Bonu Senioralnego

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 czerwca 2026 r. o osobach starszych i koordynacji opieki długoterminowej (Dz. U. poz. 986) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa Program Bonu Senioralnego na lata 2026-2028, zwany dalej „Programem”, obejmujący:

- 1) szczegółowy sposób przyznawania bonu senioralnego i jego realizacji;
- 2) podmioty przyznające i realizujące bon senioralny;
- 3) sposób i tryb finansowania bonu senioralnego;
- 4) sposób monitorowania realizacji Programu oraz podmioty monitorujące.

§ 2. 1. Program finansuje organizację w gminie usług wsparcia dla seniorów w zakresie podstawowych codziennych czynności życia w ich miejscu zamieszkania.

2. Harmonogram realizacji Programu określa organ do spraw polityki senioralnej.

§ 3. 1. Realizacja bonu senioralnego polega na świadczeniu na podstawie umowy usług wsparcia na rzecz seniora, organizowanych przez gminę ze środków przeznaczonych na realizację Programu.

2. Przyznanie bonu senioralnego następuje przez zawarcie z seniorem przez gminę umowy o realizacji bonu senioralnego.

3. Gmina kwalifikuje seniora do zawarcia umowy o realizacji bonu senioralnego na jego wniosek.

4. Gmina zawiera umowy o realizacji bonu senioralnego uwzględniając wysokość przyznanego finansowania i wymiar dostępnych usług wsparcia, w kolejności uwzględniającej poziom niezaspokojonych potrzeb w zakresie podstawowych czynności życia codziennego oraz wiek wnioskujących seniorów.

5. Umowa na realizację bonu senioralnego jest nieodpłatna.

§ 4. 1. Bon senioralny realizuje gmina samodzielnie lub zlecając realizację podmiotowi, o którym mowa w ust. 3.

2. Gmina może realizować bon senioralny przy pomocy:

- 1) ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 111 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639, 974 i 986);
- 2) centrum usług społecznych, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 165 i poz. 912);
- 3) innej niż wymieniona w pkt 1 i 2 samorządowej jednostki organizacyjnej właściwej w sprawach wsparcia osób starszych.

3. Świadczenie usług wsparcia w realizacji bonu senioralnego gmina może, na podstawie umowy, zlecić:

- 1) organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338), z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych;
- 2) podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 3) innym podmiotom posiadającym status przedsiębiorstwa społecznego, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 806 oraz z 2026 r. poz. 986);
- 4) kołom gospodyń wiejskich, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2025 r. poz. 310);
- 5) podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie opieki nad osobami starszymi.

§ 5. 1. Podstawą kwalifikacji do zawarcia umowy o realizacji bonu senioralnego jest poziom niezaspokojenia podstawowych czynności życia codziennego seniora.

2. Na poziom niezaspokojenia podstawowych czynności życia codziennego seniora składają się czynności związane z:

- 1) poruszaniem się;
- 2) żywieniem;

- 3) ubieraniem;
- 4) utrzymywaniem higieny osobistej;
- 5) załatwianiem czynności fizjologicznych;
- 6) przyjmowaniem leków oraz monitorowaniem stanu zdrowia;
- 7) zarządzaniem sprawami domowymi;
- 8) utrzymywaniem aktywności fizycznej i intelektualnej, kontaktu z przyrodą oraz uczestnictwem w życiu społecznym i kulturalnym.

§ 6. 1. Wymiar usług wsparcia określa się w umowie o realizacji bonu senioralnego odpowiednio do poziomu niezaspokojonych podstawowych potrzeb życia codziennego seniora.

2. Zakres usług wsparcia określa się w umowie o realizacji bonu senioralnego stosownie do rodzaju niezaspokojonych podstawowych potrzeb życia codziennego seniora, zgodnie z art. 25 ustawy o osobach starszych i koordynacji opieki długoterminowej.

§ 7. 1. Osobie realizującej bon senioralny senior zapewnia wejście do miejsca zamieszkania albo miejsca pobytu. Osoba realizująca bon senioralny może wymagać usunięcia zagrożeń dla niej w miejscu zamieszkania albo miejscu pobytu seniora, w szczególności odizolowania zwierzęcia domowego na czas świadczenia usługi.

2. Osoba realizująca bon senioralny wykonuje usługi wsparcia wyłącznie na rzecz seniora. Osoba świadcząca usługi wsparcia nie może ich wykonywać na rzecz innych osób wspólnie zamieszkujących z seniorem, z wyjątkiem innego seniora, z którym zawarto umowę o realizacji bonu senioralnego, o ile charakter usługi na to pozwala.

§ 8. 1. Osoba realizująca bon senioralny przed wykonaniem usług wsparcia informuje seniora o rodzaju tych usług oraz przewidywanym czasie ich trwania.

2. Zakres świadczonych w danym dniu usług wsparcia w miejscu zamieszkania albo miejscu pobytu seniora powinien być odpowiedni do aktualnych warunków i możliwości wykonania usług w tym miejscu. W dniu świadczenia usług osoba realizująca bon senioralny nie ma obowiązku świadczenia wszystkich rodzajów usług wsparcia określonych w umowie, lecz – z uwzględnieniem ich wymiaru godzinowego – świadczy usługi wybrane stosownie do potrzeb seniora, w szczególności ich pilności.

3. Osoba realizująca bon senioralny w miejscu zamieszkania seniora weryfikuje zasoby niezbędne do wykonania usług wsparcia. Osoba realizująca bon senioralny w miejscu zamieszkania seniora korzysta w szczególności z dostępnych w tym

miejscu podstawowych środków czystości, artykułów higienicznych oraz elementów wyposażenia, w szczególności szczotki, wiadra, mopa, sztućców, talerzy, a także niezbędnych środków i sprzętów pomocniczych, w tym łóżka dostosowanego do świadczenia usług wsparcia, oraz dostępu do bieżącej wody.

4. Wykonanie usługi wsparcia podlega potwierdzeniu w sposób określony w umowie o realizacji bonu senioralnego.

§ 9. 1. W ramach Programu gminom udziela się wsparcia finansowego w formie dotacji celowych z budżetu państwa.

2. Gmina zgodnie z harmonogramem Programu zgłasza za pośrednictwem wojewody do organu do spraw polityki senioralnej zapotrzebowanie, w ujęciu rocznym, na środki z budżetu państwa na realizację Programu, wypełniając formularz zapotrzebowania.

3. Gminy zgłaszając zapotrzebowanie na środki na dofinansowanie realizacji zadań w ramach Programu, uwzględniają:

- 1) liczbę i odsetek seniorów w gminie;
- 2) liczbę godzin usług i liczbę osób, na rzecz których są świadczone w gminie:
 - a) usługi opiekuńcze,
 - b) usługi asystencji osobistej dofinansowanych z programów resortowych,
 - c) usługi wsparcia;
- 3) przewidywaną liczbę seniorów, na rzecz których realizowany będzie bon senioralny, w okresie, na który zgłaszane jest zapotrzebowanie;
- 4) przewidywany wzrost liczby i odsetka seniorów w gminie w kolejnych 5 latach.

4. Wzór formularza określa organ do spraw polityki senioralnej.

5. Wojewoda przedstawia organowi do spraw polityki senioralnej zbiorcze zapotrzebowanie poszczególnych gmin w województwie.

6. Organ do spraw polityki senioralnej dokonuje podziału środków województwa z przeznaczeniem na realizację Programu, uwzględniając limit środków, cele Programu i kolejność określoną w art. 28 ustawy o osobach starszych i koordynacji opieki długoterminowej.

7. W uzasadnionych przypadkach organ do spraw polityki senioralnej może zmienić podział, o którym mowa w ust. 6.

8. Wojewoda uwzględniając przydzielone środki i kolejność określoną w art. 28 ustawy o osobach starszych i koordynacji opieki długoterminowej przekazuje gminom dotacje na realizację Programu. Niewykorzystana kwota dotacji podlega zwrotowi.

9. W przypadku, gdy wysokość środków przyznanych danej gminie nie jest wystarczająca, aby zrealizować zadania w ramach Programu, wojewoda może zwiększyć przyznany limit dla tej gminy z puli środków, jakimi dysponuje na jego realizację.

10. Gmina realizująca Program zapewnia, że liczba osób korzystających z publicznych usług opiekuńczych oraz liczba osób korzystających z usług asystencji osobistej dofinansowanych z programów resortowych oraz liczba godzin tych usług świadczonych w gminie nie ulegną zmniejszeniu w trakcie realizacji Programu względem stanu sprzed wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 10. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) na bieżąco monitoruje realizację Programu na terytorium gminy.

2. Wojewoda monitoruje realizację Programu na terytorium województwa, w tym w ramach kontroli przeprowadzanych z urzędu lub na wniosek organu do spraw polityki senioralnej.

3. Sprawozdanie z realizacji Programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje do wojewody w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku następującego po roku, w którym realizowany był Program, począwszy od roku 2027. Wojewoda zatwierdza sprawozdanie lub zwraca je do uzupełnienia w oznaczonym terminie.

4. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, uwzględnia w szczególności:

- 1) liczbę godzin przyznanych i świadczonych usług wsparcia;
- 2) liczbę osób objętych bonem senioralnym, z podziałem na wiek i płeć;
- 3) koszt godziny realizacji usługi wsparcia;
- 4) liczbę osób świadczących usługi wsparcia, w tym zatrudnionych do realizacji bonu senioralnego;
- 5) wyniki monitorowania jakości usług wsparcia, w tym ocenę zadowolenia seniorów ze świadczonych usług.

5. Jeżeli Program w gminie realizowany jest zarówno w mieście, jak i na wsiach, informacje, o których mowa w ust. 4 pkt 1, 2 i 5, podaje się z podziałem na miasto i wieś.

6. Sprawozdanie z realizacji Programu w województwie wojewoda przekazuje organowi do spraw polityki senioralnej w terminie do dnia 31 marca każdego roku następującego po roku, w którym realizowany był Program, począwszy od roku 2027.

7. Sprawozdania, o których mowa w ust. 3 i 6, są przekazywane w postaci elektronicznej, za pośrednictwem formularza ogłoszonego przez organ do spraw polityki senioralnej.

8. Organ do spraw polityki senioralnej sporządza zbiorcze sprawozdanie z realizacji Programu w terminie do 15 maja roku następującego po roku, w którym realizowany był Program, począwszy od roku 2027.

9. Organ do spraw polityki senioralnej może zwrócić się do gminy o złożenie dodatkowego sprawozdania z realizacji Programu. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio. Ponadto organ do spraw polityki senioralnej może zwrócić się do gminy o przekazanie dodatkowych informacji związanych z realizacją Programu.

§ 11. W roku 2026 r. gmina zgłasza zapotrzebowanie w ujęciu odnoszącym się do IV kwartału 2026 r.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
REDAKCYJNYM I LEGISLACYJNYM
Aleksandra Wrochna
Dyrektor Departamentu Prawnego
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
/- podpisano elektronicznie/